

STÁTY A MĚSTA

Zlatý věk obchodní říše

44

Z původně obchodního svazku několika severoevropských měst vyrostlo v průběhu dvou staletí mocné impérium, které tahalo za nitky po celém starém kontinentu

Nebeský mandát

68

Co mají společného grónské a antarktické ledovce, soptící vulkány a dynastie vládoucí v říši středu? Za kolapsem čínských dynastií stál nejednou vliv sopek na klima

Boží trest, či meteorit?

86

Podle Starého zákona čekala dvojici měst v údolí řeky Jordánu zkáza ohněm a sírou. Archeologický výzkum naznačil, že za zánikem Sodomy a Gomory stál pád meteoritu

Kam se poděla impéria?

Řada zářivě slavných říší, zdánlivě nekonečných ve své rozlehlosti, nepostřehla, že se blíží čas jejich západu. Co zůstalo z kdysi mocných impérií?

strana

10

OBJEVY A OTAZNÍKY

Nejhorší rok v dějinách lidstva

26

Trvale zastíněné Slunce, sílící zima, sníh v létě a mor. Z popsaných ingrediencí sestávalo podle vědců nejhorší období v lidských dějinách, jež odstartoval rok 536

Mráz nevadí, sucho ano

34

Nejzazší kolonie Vikingů, kteří se usadili v Grónsku, fungovala a prosperovala bezmála čtyři století. Proč poté zmizela z historie?

Nové objevy na Rapa Nui

62

Dlouho jsme předpokládali, že za zánikem civilizace Velikonočního ostrova stálo její vlastní „neekologické“ chování. Možná jsme se však mýlili

První světová pandemie?

70

Jak moc vlastně řádl justiniánský mor, pravděpodobně první historicky zdokumentovaná pandemie známých dějin? Situaci přibližuje studie z univerzity v Cambridge

Když došly drobné

82

To, že se v Evropě ztenčil objem mincí, zapříčinilo obří ekonomickou krizi. A mimo jiné to pak vedlo k nastartování éry zámořských objevů i dobývání kolonií!

REBELOVÉ

Jak neodpálit parlament

6

Pátý listopad se v Anglii slaví bujarými ohňostroji. Jde o díkůvzdání za to, že se katolickým spiklencům nepodařilo zabít krále a většinu parlamentu

74

strana

Strašit Banderou

Charismatická osobnost Stepana Bandery přitahovala pozornost a vyvolávala kontroverze už dávno před druhou světovou válkou. Téma teď znovu ožívá jako součást ruské propagandy

VELKÉ ZMĚNY

Čas duchovní a světský

43

Předtím než se naše dny rozdělily do čtyřadvaceti hodin, nehrál konkrétní čas příliš důležitou roli. Velmi vágní denní dobu určovalo recitování náboženských žalmů

Dlouhá cesta do školy

52

Po dlouhá staletí ženy nejenže mnohdy neměly co číst, ale také se ani nijak zvlášť vzdělávat nesměly! Kdy se ženy konečně dostaly do škol?

Starověcí strážci pořádku

90

Zločin se prý zrodil, až když staří Egypťané začali pochybovat o tom, že nad každým jejich krokem bdí bohové. Během éry slunečních králů se poprvé objevili předchůdci dnešní policie

Kde se vzali farmáři?

Zárodky naší civilizace vyklíčily na polích obdělávaných zemědělci. Bez přebytků jídla by nemohla vzniknout řemesla, rozvinutá kultura ani státní správa

strana

78

VLÁDCI

Uvnitř paranoidní myslí diktátorů

16

V uplynulém století žilo hned několik mužů, kteří svými politickými rozhodnutími připravili o život miliony lidí. Co se odehrává v hlavě vládců?

Bratr číslo jedna

38

Když Rudí Khmerové 17. dubna 1975 dobyli Phnompenh, skončila krvavá občanská válka. Zřejmě nikdo z Kambodžanů však nečekal, že největší utrpení teprve začíná...

Z bastarda nejbohatším králem

50

Vilém I. Dobyvatel byl pouhým levobočkem – synem krále a dcery koželuha. Přitom se neproslavil jen svými vojenskými úspěchy, ale i fenomenálním bohatstvím

ZVRATY V ČESKÝCH ZEMÍCH

Masakry ve štínu Přemyslovců

20

Proč a kdo vyvraždil Slavníkovce? Měli s tím Přemyslovci něco společného? Nejspíš ne – zato si nebrali servítky vůči jinému mocnému rodu – Vršovcům

České země pod dohledem církve

67

Auditoři vybavení papežskou autoritou cestovali po Evropě a napravovali rozhodnutí místních úřadů. Obzvlášť těžká práce je čekala v čerstvě pokřtěných českých zemích

Než přišel zmar

56

Od opevňovacích prací v českém pohraničí si Češi slibovali úspěšnou obranu. Bunkry ale českoslovenští vojáci po Mnichovu opustili bez výstřelu

HISTORICKÉ KURIOZITY

Nejstarší zákaznická stížnost

24

Archeologové se postarali o to, že dnes má z ostudy kabát obchodník, který šidil své zákazníky před 3 700 lety...

Římští vymahači daní

49

Patriciové ve starém Římě odmítali podporovat řemeslnou výrobu. Armáda impéria mezitím čelila Hannibalovi a bez stabilních dodávek vybavení či proviantu neměla šanci zvítězit

Večírky, které se zvrhly

94

Ani to, že konkrétní oslavu, večírek, banket, party nebo hostinu pořádá sám vládce, není zárukou, že všechno půjde hladce. Někdy se účastníci i pořadatelé dočkali nehezkých překvapení

Zápach na dvoře krále Slunce

Za veškerou pompou versailleského dvora, k němuž vzhlížela celá Evropa, se skrývaly stísněné komnaty, úděsná hygiena, málo tepla i mnoho špíny

strana

30